



Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie
De heer dr. K.H.D.M. Dijkhoff
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 27 oktober 2016
betreft GEAS II
ons kenmerk 160107u

Geachte heer Dijkhoff,

De vaste commissie voor Immigratie & Asiel/ JBZ-raad (I&A/JBZ) heeft kennis genomen van de Europese Commissievoorstellen die deel maken uit het tweede pakket in de herziening van het Gemeenschappelijk Europees Asielstelsel, betreffende het verordeningvoorstel ter vervanging van de Procedurerichtlijn¹, het verordeningvoorstel ter vervanging van de Kwalificatierichtlijn², het richtlijnvoorstel ter herziening van de Opvangrichtlijn³ en het verordeningvoorstel tot oprichting van een EU-hervestigingskader⁴. De commissie heeft tevens kennisgenomen van de kabinetsappreciatie van de onderhavige voorstellen.

De leden van de fracties van D66, SP, GroenLinks en SGP hebben naar aanleiding van de Commissievoorstellen en de waardering van de regering de navolgende vragen en opmerkingen.

Algemeen

De leden van de fractie van **D66** hebben kennisgenomen van het pakket voorstellen ter herziening van het Gemeenschappelijk Europees Asiel Systeem (GEAS). Deze leden erkennen het belang van harmonisatie van regelgeving rondom asiel en migratie in Europa. De leden van de D66-fractie zijn wel voor een pragmatische aanpak die meer is dan een papieren tijger die in de praktijk niet uitvoerbaar is. Daarnaast onderkennen deze leden de urgentie van een gemeenschappelijk Europees asielsysteem waarin asielzoekers zo goed mogelijk kunnen worden opgevangen en worden beschermd. Gezien de weerstand van een aantal lidstaten rondom de uitvoering van allerlei afspraken op het gebied van asiel en migratie, deze leden noemen hierbij het voorbeeld van het Hongaars referendum, maken zij zich wel zorgen dat 'de gemeenschappelijke laagste deler' straks de regelgeving gaat domineren en dat hierdoor de bescherming die asielzoekers en vluchtelingen hebben op basis van Vluchtelingenverdrag en andere internationale mensenrechtenverdragen ondermijnd dreigt te worden. Graag vernemen de leden hoe de regering dit wil voorkomen en of er ook binnen de Europese Unie en Nederland altijd de mogelijkheid blijft bestaan voor asielzoekers om internationale bescherming in te

¹ COM(2016)467, E-dossier E160026 op EuropaPoort
https://www.eerstekamer.nl/eu/edossier/e160026_voorstel_voor_ee

² COM(2016)466, E-dossier160027 op Europapoort
https://www.eerstekamer.nl/eu/edossier/e160027_voorstel_voor_ee

³ COM(2016)465, E-dossier E160028 op EuropaPoort
https://www.eerstekamer.nl/eu/edossier/e160028_voorstel_voor_ee

⁴ COM(2016)468, E-dossier E160025 op EuropaPoort
https://www.eerstekamer.nl/eu/edossier/e160025_voorstel_voor_ee



datum 27 oktober 2016

ons kenmerk 160107u

blad 2

roepen. De leden van de D66-fractie lezen in de drie BNC fiches over de Procedureverordening, de Kwalificatieverordening en de herziening Opvangrichtlijn dat de regering een gemengd beeld heeft over de verschillende voorstellen van de Europese Commissie.⁵ Volgens deze BNC fiches zullen er hoe dan ook grote veranderingen in de vreemdelingenwet komen als deze verordeningen uiteindelijk rechtstreekse werking gaan krijgen. Deze leden beseffen dat de gedetailleerdheid van de voorliggende voorstellen en de politieke gevoeligheden de komende maanden in Brussel en de Tweede Kamer nog tot veel discussie en onderhandelingen zal leiden. Toch zouden de leden van de D66-fractie al in dit stadium een nadere uiteenzetting tegemoet zien over de te verwachten gevolgen van de genoemde verordeningen voor de Nederlandse Vreemdelingenwet. Kan de regering nu al inzicht verschaffen waar zij wijzingen in de Nederlandse wetgeving verwacht bij implementatie van deze verordeningen? Daarbij vernemen deze leden graag met welke landen Nederland optrekt bij de totstandkoming van het GEAS en hoe de regering zich inzet voor het creëren van een zo breed mogelijk draagvlak van dat GEAS.

De leden van de **SGP**-fractie vragen een nadere toelichting op de positieve subsidiariteitsoordelen van de regering. Deze leden vragen allereerst om een inhoudelijke duiding van de constatering dat de inwilligingspercentages tussen lidstaten sterk kunnen verschillen. Zij constateren dat een analyse van de achtergrond van deze verschillen in de voorstellen ontbreekt, evenals de vraag waarom verschillen als zodanig al reden tot zorg zijn. Eveneens vragen zij waarom gerichte maatregelen die de oorzaken van het uiteenlopen van de inwilligingspercentages bestrijden niet mogelijk of wenselijk zijn. Bovendien vragen zij waarom bij voorbaat verondersteld wordt dat een verordening een oplossing vormt hiervoor.-Deze leden merken op dat ook op basis van de verordening bijvoorbeeld aanzienlijke verschillen in doorlooptijden kunnen blijven bestaan. Zij zijn daarom op voorhand nog niet overtuigd dat het uit handen geven van inrichtingsvrijheid wenselijk is en de beoogde verbetering bewerkstelligt. De leden van de SGP-fractie lezen dat het volgens de regering in beginsel niet mogelijk is om naast de verordening eigen wetgeving inzake de vreemdelingenprocedures te handhaven. Deze leden vragen in hoeverre daarmee termijnen in de Vreemdelingenwet die vallen binnen de maximumtermijnen van de verordening nog mogelijk zijn. En, wanneer hierop negatief geantwoord moet worden, in hoeverre dit gegeven oordeel over de subsidiariteit negatief zou moeten beïnvloeden volgens de regering.

De leden van de SGP-fractie constateren dat op verschillende cruciale plaatsen in de voorgestelde verordeningen het criterium godsdienst ontbreekt in de uitgebreide lijsten van persoonlijke eigenschappen en omstandigheden. Zij wijzen bijvoorbeeld op artikel 8, vierde lid, Kwalificatieverordening en artikel 12, zesde lid, Procedureverordening. Zeker gezien de aard van de huidige conflicten in de wereld vinden zij het ontbreken van godsdienst zorgelijk. Wil de regering zich beijveren om in de voorstellen tot evenwichtige formuleringen te komen?

Procedureverordening

De leden van de **D66**-fractie hebben een vraag ten aanzien van de Europese lijst van veilige landen. De regering oordeelt hier positief over.⁶ VluchtelingenWerk Nederland ziet dit als een zorgwekkende ontwikkeling. Mede omdat de Europese Commissie Turkije als veilig land betitelt. Hiermee lijkt volgens VluchtelingenWerk Nederland de mogelijkheid te worden gecreëerd dat alle EU-lidstaten in de toekomst asielzoekers terug kunnen sturen naar Turkije. Volgens VluchtelingenWerk Nederland kan Turkije niet worden aangemerkt als veilig derde land, bijvoorbeeld vanwege de schending van het refoulementverbod door het terugsturen van Syrische asielzoekers en vluchtelingen naar Syrië. Kan de regering reageren op de geformuleerde kritiek van VluchtelingenWerk Nederland?

⁵ Kamerstukken II, 2015-2016, 22 112, nr. 2193, blz .6-7

⁶ Kamerstukken II, 2015-2016, 22.112, nr. 2193, blz. 6



datum 27 oktober 2016

ons kenmerk 160107u

blad 3

De leden van de **SP**-fractie merken op dat de regering kiest voor het éénstatusstelsel om doorprocederen van asielzoekers voor een "hogere" status te voorkomen. VluchtelingenWerk Nederland verwacht dat wanneer het voorstel van de Europese Commissie wordt doorgevoerd, de kans groot is dat asielzoekers aan wie subsidiaire bescherming is toegekend zullen proberen alsnog de vluchtelingenstatus te verkrijgen. Deze leden vrezen dat dit mogelijk zal leiden tot een hogere werklast voor de IND en de rechterlijke macht. Bovendien is volgens VluchtelingenWerk Nederland niet duidelijk welke gevolgen een beroepsprocedure voor een al verleende status heeft. Indien de verschillende statussen worden ingevoerd zou VluchtelingenWerk Nederland graag expliciet bevestigd zien dat het instellen van deze beroepsmogelijkheden niet tot gevolg kan hebben dat de verzoeker met lege handen komt te staan. Kan de regering dit bevestigen, zo vragen deze leden? De leden van de SP-fractie zien graag de reactie van de regering tegemoet.

Deze leden constateren dat volgens artikel 8 lid 6 van het voorstel voor een verordening tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure voor internationale bescherming in de EU staat dat de beslissing in eerste aanleg binnen een redelijke termijn moet worden genomen. Wat verstaat de regering onder een redelijke termijn, zo vragen deze leden. Moet er dan gedacht worden aan een redelijke termijn van zes maanden? Zij stellen vast dat volgens artikel 13 lid 6 van de voorgestelde verordening er in de versnelde behandelingsprocedure het verslag van het interview en de beschikking tegelijkertijd worden uitgereikt. Correcties van de indiener zijn zo niet mogelijk. Deze leden constateren dat in artikel 21 van het voorstel voor een verordening tot vaststelling van een gemeenschappelijke procedure staat dat minderjarigen een zelfstandig recht hebben om gehoord te worden, ook al reizen zij mee met hun ouders. Geldt dit ook voor jonge kinderen, zo vragen deze leden zich af? Volgens de leden van de SP-fractie kunnen naar aanleiding van artikel 41 lid 5 van het onderhavige Commissievoorstel kinderen in grensdetentie worden gehouden. Zij vragen zich af of dit niet in strijd is met de rechten van het kind en verzoeken de regering om dit nader toe te lichten. Deze leden zien graag de reactie van de regering tegemoet.

De leden van de **GroenLinks**-fractie constateren dat de regering het voorstel om de asielaanvraag af te wijzen in geval van het niet naleven van bepaalde verplichtingen ondersteunt. Hoe meent de regering dat het risico op refoulement is te voorkomen? Dient aan een dergelijk besluit niet een proportionaliteitstoets vooraf te gaan, zo vragen deze leden, en een onderzoek naar de redenen van de niet-naleving? Zij merken op dat de Europese Commissie voorstelt om de veilige-landenconcepten verplicht toe te passen. Daarbij valt het deze leden op dat in het voorgestelde artikel 45 voor de toepassing van het concept veilig derde land het niet langer is vereist dat de mogelijkheid in het derde land bestaat om een vluchtelingenstatus te ontvangen in overeenstemming met het Vluchtelingenverdrag, maar dat het voldoende is dat er bescherming wordt geboden in overeenstemming met de materiële normen van het Vluchtelingenverdrag. Kan de regering toelichten, zo vragen de leden van de GroenLinks-fractie, waarom deze wijziging wordt voorgesteld en wat naar het inzicht van de regering het verschil is met de huidige formulering? Zij vragen of de regering het eens is met de leden van de GroenLinks-fractie dat een land waarnaar wordt uitgezet aan de vluchteling alle rechten van het Vluchtelingenverdrag moet toekennen, waaronder naast non-refoulement recht op loonarbeid, huisvesting, ondersteuning van overheidswege, sociale zekerheid of een vluchtelingenpaspoort? Immers, artikel 31 lid 1 van het Verdrag van Wenen inzake het Verdragenrecht vereist dat een verdrag te goeder trouw wordt uitgelegd 'in overeenstemming met de gewone betekenis van de termen van het Verdrag in hun context en in het licht van voorwerp en doel van het Verdrag'.



datum 27 oktober 2016

ons kenmerk 160107u

blad 4

De leden van de GroenLinks-fractie vragen of het effectiviteitsbeginsel niet wordt ondermijnd als verdragsstaten een vluchteling kunnen uitzetten zonder dat de in de preambule bedoelde fundamentele rechten en vrijheden zijn gegarandeerd in het derde land. Zou hiermee niet de verdragsverplichtingen kunnen worden omzeild?

Zij vragen of de intentie bestaat om al tijdens de onderhandelingen over deze verordening te komen tot een EU-lijst van veilige derde landen? Zo ja, zal dit, net als de lijst van veilige herkomstlanden, conform de gewone wetgevingsprocedure worden vastgesteld?

Deze leden stellen voorts vast dat de Europese Commissie de criteria voor een vereiste band van de asielzoeker met het betreffende veilige derde land (door het land gereisd en geografische ligging) heeft versoepeld in vergelijking tot wat eerder in het internationale recht werd aangenomen. De leden van de GroenLinks-fractie vragen of de regering dat ook zo ziet, en zo ja, wat is haar appreciatie daarvan? Zij vragen zich af waarom er niet langer rekening gehouden wordt met de periode van verblijf, de intentie om daar te blijven en de aanwezigheid van familiebanden of andere connecties? Is voor de toepassing van beide concepten niet van belang dat UNHCR zijn rol als toezichthouder kan vervullen, zo vragen de aan het woord zijnde leden.

Deze leden vragen of de regering Turkije als een veilig herkomstland beschouwt, gelet op de criteria in lid 3 van het voorgestelde artikel 47? Zo nee, zal het zich gaan verzetten tegen deze aanmerking als veilig herkomstland? Zij constateren dat het voorgestelde artikel 53 beperkt in lid 3 de ex nunc toetsing door de eis dat nieuwe feiten niet eerder bekend waren bij verzoeker of betrekking hebben op gewijzigde omstandigheden. Ziet de regering hierbij een risico op refolement, zeker als een vervolgzak geen schorsende werking heeft? Er kunnen immers ook andere redenen zijn, zo merken deze leden op, waarom een bepaald feit niet eerder is ingebracht, bijvoorbeeld door trauma's, angst (bijvoorbeeld bij het uitkomen voor homoseksualiteit of slachtofferschap van verkrachting) of een gebrekkige rechtsbijstand?

De leden van de **SGP**-fractie vragen of de indruk juist is dat de voorstellen enkel betekenen dat vreemdelingen het beroep en niet het hoger beroep in het land van asielaanvraag mogen afwachten. Welke inzet kiest de regering hierbij? Deze leden vragen hoe uitgebreide voorschriften over het schriftelijk verslag van het persoonlijk onderhoud te verenigen zijn met de verplichting om ook een geluidsopname of audiovisuele opname te maken. Welke waarde kent de regering toe aan de geluidsopname respectievelijk de audiovisuele opname boven een schriftelijk verslag? Zij vragen waarom een beroep op de rechter mogelijk moet zijn wanneer een verzoek door de verzoeker zelf expliciet is ingetrokken. Zij vragen of de regering dergelijke mogelijkheden de pas wil afsnijden.

De leden van de SGP-fractie vragen voorts in hoeverre het begrip eerste land van asiel, gezien de commotie over de afspraken met Turkije, bruikbaar genoeg is om onverkort in de verordening overgenomen te worden.

Kwalificatieverordening

De leden van de **D66**-fractie hebben een vraag over het voorstel in verhouding tot het éénstatusstelsel dat we kennen in Nederland. In het voorstel wordt voorzien in enkele vaste momenten waarop de noodzaak van de verleende bescherming opnieuw moet worden beoordeeld. De Europese Commissie wil hiermee het tijdelijke karakter van de verleende bescherming onderstrepen. Volgens deze richtlijn komen onderdanen van derde landen die legaal en gedurende een ononderbroken periode van vijf jaar op het grondgebied van een EU-land hebben verbleven, in aanmerking voor de status van langdurig ingezetene.⁷ Een reden

⁷ Kamerstukken II, 2015-2016, 22.112, nr. 2192, blz. 3



datum 27 oktober 2016

ons kenmerk 160107u

blad 5

voor de invoering van het éénstatusstelsel was het voorkomen van doorprocederen door vluchtelingen.

Het invoeren van verschillende statussen zou kunnen leiden tot meer procedures voor de IND, wat weer voor de asielzoeker meer onzekerheid kan opleveren, met een slechtere integratie in de Nederlandse samenleving als mogelijk resultaat. Kan de regering uitleggen hoe dit voorstel zich verhoudt tot de eerder ingeslagen weg van de regering om met een éénstatusstelsel te werken?

De leden van de **GroenLinks**-fractie constateren dat het voorstel voor de Kwalificatieverordening lidstaten toestaat om conventievluchtelingen en subsidiair beschermden verschillend te behandelen, waar het gaat om de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning en het recht op sociale bijstand. Ze delen de mening van de regering dat het onderscheid bij de geldigheidsduur ongewenst is en dat een jaarlijkse herbeoordeling veel administratieve lasten met zich meebrengt. Acht de regering het onderscheid ten aanzien van het recht op bijstand gerechtvaardigd en zo ja, op welke basis, zo vragen deze leden? Wat is de regeringsinzet hierbij, gelet op het Nederlandse uniforme statussysteem en het belang bij doorprocederen voor de status van conventievluchteling? Mocht de regering de Procedureverordening op het punt van het doorprocederen aangepast krijgen, kan een onderscheid in bijstandsrechten niet nog steeds voldoende belang vormen voor doorprocederen, ook in het licht van artikel 47 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie? Welk recht op sociale bijstand mag volgens het voorgestelde artikel 34 afhankelijk worden gemaakt aan de deelname aan integratiemaatregelen, en welke integratiemaatregelen worden hiermee bedoeld? Is de regering van mening dat het voorgestelde artikel 38 toestaat om de lening voor inburgering aan vluchtelingen terug te vorderen als zij niet tijdig slagen voor het inburgeringsexamen? In de toelichting op het artikel wijst de Commissie op het arrest P. en S.⁸ waarin het Hof duidelijk maakte dat lidstaten bij de oplegging van een inburgeringsplicht rekening moeten houden met de individuele omstandigheden. Op welke wijze, zo vragen de leden, houdt de regering rekening met de individuele situatie van vluchtelingen, bijvoorbeeld in geval van psychische schade als gevolg van de vervolging en de vlucht? De leden van de GroenLinks-fractie verzoeken de regering deze vragen te beantwoorden.

Deelt de regering de mening van de leden van de GroenLinks-fractie dat de voorgestelde wijziging van de Langdurig Ingezetenen Richtlijn een ongelijke behandeling oplevert met andere derdelanders? Immers, voor andere derdelanders geldt dat ze in totaal tien maanden buiten de lidstaat van verblijf mogen verkeren zonder dat de vereiste verblijfsduur daardoor wordt onderbroken. De leden van de GroenLinks-fractie vragen de regering wat de rechtvaardiging is van deze ongelijke behandeling. Wat is de Nederlandse inzet hierbij? Mogen asielstatushouders wel buiten de EU mogen verblijven gedurende de betreffende periode? Het voorgestelde artikel 29 bevreemdt de leden van de GroenLinks-fractie: is de bepaling dat beschermden geen recht hebben om in een andere lidstaat te verblijven behoudens verblijf op grond van Europees of nationaal recht van die lidstaat, niet zinledig?

Geen enkele derdelander heeft toch recht om onrechtmatig in een lidstaat te verblijven, zo vragen deze leden? En waarom wordt hier een terugkeerplicht opgenomen op grond van de Dublin Verordening, terwijl het voor andere statushouders geldt dat na een bepaalde periode van afwezigheid het verblijfsrecht kan vervallen? De leden van de GroenLinks-fractie zien graag een reactie van de regering op deze vragen tegemoet.

De leden van de GroenLinks-fractie begrijpen de mogelijkheid die de Europese Commissie wenst te bieden aan internationaal beschermden wier bescherming ophoudt te bestaan, om binnen drie maanden op andere gronden verblijf te krijgen. Is een dergelijke regeling niet eveneens

⁸ HvJ EU 4 juni 2015, C579-13 (P. en S.)



datum 27 oktober 2016

ons kenmerk 160107u

blad 6

gunstig voor de lidstaten zelf, zo vragen deze leden, omdat degenen die voor een andere status in aanmerking komen doorgaans zijn geïntegreerd en/of gekwalificeerd voor de arbeidsmarkt? Deze leden vragen de regering dat het toch niet ondenkbaar is dat een vertrektermijn van vier weken na een jarenlang verblijf te kort is om verder verblijf op andere verblijfsgronden te kunnen regelen?

De leden van de **SGP**-fractie constateren dat de voorgestelde Kwalificatieverordening ten aanzien van de toetsing van verzoeken ook subjectieve elementen bevat als het leveren van oprechte inspanningen (artikel 4, vijfde lid, onderdeel a). Deze leden vragen of de regering dat wenselijk vindt en of dergelijke criteria in de uitvoeringspraktijk werkbaar zijn.

Zij vinden het belangrijk dat lidstaten zoveel mogelijk gebruik (kunnen) maken van dezelfde informatie als het gaat om het beoordelen van het niveau van bescherming in landen van herkomst. Zij vragen wel of de regering het wenselijk vindt dat beslissingsautoriteiten zich hierbij moeten baseren op de landeninformatie van de EU. Zij vragen of hiermee voldoende ruimte blijft bestaan om op basis van andere bronnen gemotiveerd af te wijken.

De leden van de SGP-fractie vragen in hoeverre de bewijslast van lidstaten inzake binnenlandse bescherming ook betekent dat in elk individueel geval op basis van persoonlijke gegevens en omstandigheden beargumenteerd moet worden dat een binnenlands vestigingsalternatief beschikbaar is. Vindt de regering ook dat in beginsel met algemene landeninformatie kan worden volstaan, zo vragen zij? De aan het woord zijnde leden vragen of de regering kan bevestigen dat zij het onwenselijk zou vinden dat, gegeven de huidige inrichting van de Vreemdelingenwet, de verordening ertoe zouden leiden dat asielzoekers reeds na drie jaar verzekerd zouden kunnen zijn van een vergunning voor onbepaalde tijd. Deze leden vragen of de regering het bijvoorbeeld in de rede vindt liggen dat op basis van de voorstellen de vergunning voor onbepaalde tijd na zes jaren verleend zou moeten worden.

Zij constateren dat het intrekken van een status mogelijk is wegens het plegen van een ernstig misdrijf. Zij vragen of de regering bij haar inzet in de onderhandelingen ook ruimte wil bepleiten voor sancties wanneer statushouders een aantal overtredingen of misdrijven hebben begaan. Deze leden vragen of het op basis van de voorstellen mogelijk blijft om onderscheid te maken in huisvesting van statushouders en van Nederlanders. Deelt de regering de mening dat de recente plannen die de druk op de woningmarkt willen verminderen niet door de voorstellen belemmerd mogen worden?

Herziening opvangrichtlijn

De leden van de **SP**-fractie constateren dat op basis van Artikel 11 van het Commissievoorstel de bewaring van kinderen hier ook mogelijk is. Deze leden vragen zich af of dit niet in strijd is met de rechten van het kind. Zij vragen de regering om een reactie hierop.

Met name in de voorgestelde Opvangrichtlijn heeft de Europese Commissie negatieve prikkels opgenomen om asielzoekers te dwingen om niet door te reizen naar een andere lidstaat, zo stellen de leden van de **GroenLinks**-fractie vast. Deze leden hebben de indruk dat de rekening van het falen van naleving van de Dublin verordening, die vooral verplichtingen voor lidstaten inhoudt, door de lidstaten nu bij de asielzoeker wordt gelegd. Deze leden vragen of de prikkels niet veeleer de lidstaten tot naleving zouden moeten dwingen? Op welke wijze worden zij daartoe aangezet? De leden van de GroenLinks-fractie vragen of de restricties in bewegingsvrijheid en voorzieningen ook ten aanzien van een asielzoeker gelden die in een tweede lidstaat een asielverzoek indient met een beroep op niet naleving van de fundamentele rechten door de eerste lidstaat? Kan de regering uitleggen, zo vragen deze leden, wat haars inziens valt onder de definitie 'waardige levensstandaard', dus welke voorzieningen moeten



datum 27 oktober 2016

ons kenmerk 160107u

blad 7

volgens het voorstel nog wel worden aangeboden aan de asielzoekers voor wie de restricties gelden, om geen strijd met de grondrechten te riskeren? Ook kinderen krijgen minder rechten, namelijk 'geschikte educatieve activiteiten' in plaats van toegang tot onderwijs. In hoeverre is dit te rijmen met artikel 28 IVRK en 14 en 24 lid 3 Handvest van de Grondrechten? In hoeverre is het verantwoord is om de rechten uit artikel 14 tot en met 17 ook te beperken ten aanzien van verzoekers met bijzondere opvangbehoeften?

EU-hervestigingskader

De leden van de fractie van **D66** hebben kennisgenomen van het voorstel voor een verordening tot oprichting van een EU-hervestigingskader. Deze leden erkennen het belang van harmonisatie van regelgeving rondom asiel en migratie in Europa. De leden van de D66-fractie maken zich echter wel zorgen over de haalbaarheid van dergelijke voorstellen in een verdeelde Europese Unie, zeker omdat voorliggend voorstel geen verplichtend karakter heeft. Daarnaast bestaan er zorgen over de uitvoering, zelfs als er overeenstemming wordt bereikt. De recente praktijk laat zien dat veel lidstaten zich niet houden aan de afspraken die vorig jaar zijn gemaakt over de herverdeling van 160.000 vluchtelingen. Daarom vinden deze leden de regering wel erg optimistisch in de inschatting dat een dergelijk hervestigingsprogramma tot daadwerkelijke verlichting kan leiden van de druk van aanwezige vluchtelingen in de verschillende regio's in bijvoorbeeld het Midden-Oosten en Afrika waar de grootste aantallen vluchtelingen worden opgevangen. De leden van de D66-fractie zouden graag een reactie zien op de bovengenoemde zorgen. Zou de regering zowel kunnen ingaan op de haalbaarheid binnen de Europese Unie alsmede de uitvoerbaarheid indien overeenstemming bereikt wordt? Kan de regering de positie en rol van de regering in de behandeling van dit voorstel op Europees niveau nader toelichten? Is, zo vragen deze leden, de regering bereid om Nederland een voortrekkersrol te laten uitvoeren met betrekking tot de hervestiging? De leden van de D66-fractie ontvangen graag een toelichting van de regering.

Graag ontvangen deze leden tevens een overzicht van de laatste stand van zaken rondom de herverdeling. En kan de regering hierbij meteen de laatste cijfers rondom de uitvoering van de EU-Turkije verklaring van 18 maart 2016 delen? Hierbij zijn deze leden ook benieuwd naar de appreciatie van de staatssecretaris is over de ervaringen met het 1:1 mechanisme en wat dit voor de gestrande vluchtelingen in Griekenland betekent.

De leden van de D66-fractie onderschrijven de zorgen die VluchtelingenWerk Nederland uiten over de definitie van hervestiging.⁹ De definitie van hervestiging is volgens het UNHCR Resettlement Handbook het overbrengen van vluchtelingen naar een staat die de vluchteling reeds heeft toegelaten en de vluchteling permanente bescherming zal bieden. In het voorstel wordt echter gesproken van de mogelijkheid vluchtelingen over te brengen en de asielprocedure te laten doorlopen en een tijdelijke status van één jaar te geven. De leden vragen zich af of de regering kan toelichten hoe dit voorstel zich verhoudt tot het UNHCR Resettlement Handbook. Daarnaast zouden de leden van de D66-fractie graag meer willen weten over hoe de regering denkt het 'aanpassingsvermogen' van hervestigingskandidaten te gaan testen tijdens het selectieproces. Ook horen deze leden graag welke uitsluitingsgronden de regering voor ogen heeft om mogelijke kandidaten voor hervestiging af te wijzen. Tevens zouden deze leden graag van de regering horen wat dit betekent voor de personele bezetting van Nederlandse ambassades als daar deze testen moeten plaatsvinden.

⁹ Brief VluchtelingenWerk Nederland van 5 oktober 2016 inzake AO JBZ Raad 12 oktober 2016 (ter inzage gelegd bij de afdeling Inhoudelijke Ondersteuning van de Eerste Kamer onder griffienummer 159925).



datum 27 oktober 2016

ons kenmerk 160107u

blad 8

Bij het voorstel tot oprichting van een Europees hervestigingskader vragen de leden van de **SP**-fractie zich af om welke aantallen van hervestigers het gaat. Zij verzoeken de regering het aantal hervestigers toe te lichten. Als een asielzoeker hervestiging weigert, zo vragen deze leden zich af, kan hij dan alsnog voor een tweede keer worden voorgedragen? Zij verzoeken de regering om een reactie.

De leden van de **GroenLinks**-fractie zijn verheugd dat de Europese Commissie een voorstel heeft gedaan voor een structurele regeling op Unieniveau voor hervestiging, omdat dit kan bijdragen aan meer solidariteit met derde landen die een onevenredig groot deel van de vluchtelingen opvangt en met de kwetsbare vluchtelingen in wiens bijzondere opvangbehoeften ter plekke niet kan worden voorzien. Wel hebben zij een aantal vragen over de effectiviteit van het voorstel. Deze leden constateren dat het doel van het voorstel is gelegen in het vergroten van het aantal vluchtelingen dat hervestigd wordt door de lidstaten. Niettemin is de voorgestelde verordening gebaseerd op vrijwilligheid. Ziet de regering de verordening ook als een instrument om de bijdrage van de Unie aan hervestiging te verbeteren en zo ja, welke elementen van het voorstel ziet de regering hiervoor als effectief? Wat is de Nederlandse inzet bij de vaststelling van het maximum te hervestigen vluchtelingen? Is de regering voornemens om zelf het aantal te hervestigen vluchtelingen te verhogen? Is de regering voornemens om de hervestiging volledig binnen het kader van de verordening uit te voeren, of overweegt ze om daarnaast in specifieke hervestigingsbehoeften te blijven voorzien? Wat zijn de criteria voor een versnelde behandeling van hervestigingsverzoeken, zo vragen deze leden? Indien wordt overgegaan tot versnelde behandeling en er sprake is van tijdnood, is het dan wel logisch om aan alle asielgronden te toetsen? Als toch aan beide internationale beschermingsgronden moet worden getoetst, zoals de regering wil, waarin kan dan de beoogde tijdwinst worden geboekt? Op welke manier zijn andere lidstaten volgens de regering over te halen om actief deel te nemen aan het hervestigingsplan? De leden van de GroenLinks-fractie verzoeken een reactie van de regering op deze vragen.

Volgens de leden van de GroenLinks-fractie is de rechtsgrondslag van de voorgestelde Verordening tot oprichting van een EU-hervestigingskader artikel 78 lid 2 onder d en g VWEU, waardoor het voorstel dus via de gewone wetgevingsprocedure zal worden vastgesteld. Artikel 7 vermeldt echter dat alleen de Raad jaarlijks het maximum aantal te hervestigen vluchtelingen vaststelt. Wat is de rol van het Europees Parlement bij de vaststelling van het plan? Wat is de mening van de regering over de noodzakelijke betrokkenheid van het Europees Parlement, gelet op de rechtsgrondslag en op het arrest Europees Parlement tegen Raad van de Europese Unie¹⁰, waarbij het Hof van Justitie van de Europese Unie bepaalde dat de lijst veilige derde landen moest worden vastgesteld volgens de gewone wetgevingsprocedure in verband met de rechtsgrondslag van het instrument zelf? Vormt het plan niet een zodanig essentieel uitvloeisel van de verordening, dat in verband met de institutionele balans ook hier het Europees Parlement zijn rol als medewetgever moet kunnen vervullen? De leden zien graag een reactie van de regering tegemoet.

De leden van de **SGP**-fractie vragen of de regering kan aangeven of het voorstel inzake hervestiging in voldoende mate bewerkstelligt dat juist ook bedreigde en kwetsbare groepen die nu nog vaak buiten beeld blijven, bijvoorbeeld degenen die opvangkampen mijden of niet kunnen bereiken, binnen het bereik van het nieuwe, toekomstbestendige beleid vallen.

Overig

¹⁰ HvJ EG 6 mei 2008, C-133/06 (Parlement/Raad)



datum 27 oktober 2016

ons kenmerk 160107u

blad 9

De leden van de **D66**-fractie hebben tevens een aantal specifieke vragen aan de regering. Hoe kunnen de nieuwe verordeningen ervoor zorgen dat alle asielzoekers op een veilige manier kunnen worden opgevangen en niet steeds van het ene opvangcentrum naar het andere worden gesleept, vaak ook nog in verschillende landen? Hierbij hebben deze leden vooral specifieke zorgen voor kwetsbare groepen zoals kinderen en alleenreizende vrouwen (al dan niet met kinderen). Daarnaast hebben deze leden zorgen over de toegang van asielzoekers en vluchtelingen tot (taal)onderwijs en de arbeidsmarkt. Volgens de leden is deze toegang in een zo vroeg mogelijk stadium essentieel voor een snelle integratie in de Nederlandse samenleving. Kan de regering toelichten of hier op Europees niveau over gesproken wordt?

De leden van de **SP**-fractie vragen of de regering bekend is met het onderzoek van de Erasmus Universiteit Rotterdam¹¹ en van VluchtelingenWerk Nederland¹², waaruit blijkt dat er een causaal verband is tussen duidelijkheid over een verblijfstatus en succesvolle integratie. Werkgevers zijn minder bereid om vluchtelingen met een status voor bepaalde tijd in dienst te nemen dan vluchtelingen met een status voor onbepaalde tijd. Zo ja, met welk doel verlengt de regering desondanks de tijdelijke verblijfsvergunning? De leden van de SP-fractie zien op deze vragen graag een reactie van de regering.

Deze leden vragen voorts aan de regering op grond waarvan er vanuit wordt gegaan dat vluchtelingen maar tijdelijk in een lidstaat verblijven, gezien de realiteit in deze periode van langdurige oorlogssituaties en crises? Blijkt dit ook uit de cijfers? Deze leden verzoeken graag om toelichting van de regering.

De commissie I&A/JBZ ziet de beantwoording van de regering graag uiterlijk spoedig, doch uiterlijk binnen vier weken na dagtekening van deze brief tegemoet.

Hoogachtend,

Mr. G. Markuszower

Voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad

¹¹ L. Bakker, J. Dagervos en G. Engbersen, (2014), The importance of Resources and Security in the Socio-Economic Integration of Refugees, Journal of International Migration and Integration

¹² VluchtelingenWerk Nederland, (2014), IntegratieBarometer 2014

http://www.vluchtelingenwerk.nl/sites/public/u2243/VluchtelingenWerk_IntegratieBarometer_2014.pdf